

## יחידה 12: ראש השנה פרק ב משנה ב

**הודעה על קידוש החודש על ידי השאת משואות ובאמצעות שלוחים**

שלוש המשניות הבאות עוסקות בהשאת המשואות כדי לפרסם שהחודש התקדש. משנה זו מתארת שהשאת המשואות הופסקה בגלל קלקול הכותים והשלוחים מלאו את תפקידן.

**משך הוראה מומלץ:** שיעור אחד

### מטרות

1. הישג **תוכן**: התלמיד ידע שהשתמשו במשואות כדי לפרסם את מועד קידוש החודש, ושאת המשואות הדליקו רק כאשר החודש היה חסר.
2. הישג **הבנה ופרשנות**: התלמיד ידע מה היו מעשיהם של הכותים, ויבין מה תקנו כתוצאה מכך.
3. הישג **תורת חיים**: התלמיד ילמד כי המסירות וההקפדה של עם ישראל שמרו על לוח השנה העברי למרות כל אלו שניסו לחבל בכך.

### פתיחה

מומלץ להזכיר לתלמידים שהם למדו כיצד הודיעו על קידוש החודש – על ידי השלוחים. במשנה מוזכרת דרך נוספת – המשואות. אז למה צריך את שניהם? ואיך בדיוק הודיעו? על כך – תשובות במשנה.

### גוף השיעור

#### א. מושגי תוכן

כדאי, עוד לפני העיבוד של המשנה, להסביר מהן משואות. משואות אינן מדורות גדולות אלא לפידים שנלמד בהמשך כיצד עושים אותם, שהיו מדליקים ומסמנים בעזרתם.

במידה ומתאים לאוכלוסיית התלמידים ניתן להמחיש זאת בקטע הבא מתוך הסרט שר הטבעות (עדין מאד): <https://www.youtube.com/watch?v=WKy7JwRNJb4>

העיקרון דומה בסרט אך הביצוע שונה. אפשר בהמשך לשאול מה ההבדל בין המשואות שראינו בסרט למשואות המתוארות במשנה.

#### ב. מבנה

משנה קצרה זו בנויה במבנה שמאפיין משניות רבות שבהן ישנן תקנות. גם בפרק רביעי של מסכת ראש השנה ישנן משניות במבנה זה: " (1) בראשונה היה הלולב ניטל במקדש... (2) משחרב בית המקדש (3) התקין רבן יוחנן בן זכאי..."

הבנת המבנה תסייע להבנת התהליך שהמשנה מתארת.

### ג. הבנה ופרשנות

במשימה 2 מובא פירושו של הרב קהתי המתאר את הסיפור שבו קלקלו הכותים. בדומה למינים מהמשנה הקודמת ששלחו עדי שקר, הכותים הדליקו 'משואות שקר' כדי להטעות את העם לגבי זמן קידוש החודש. סעיף ב' שואל שאלה שצריך לשאול אחרי כל תקנה: כיצד התקנה פתרה את הבעיה? כאן התשובה די ברורה, הכותים כבר לא יוכלו להטעות בדרך הזאת כי כבר לא משיאים משואות.

### ד. תורת חיים

חשוב להראות לתלמידים כמה ההשקעה והמסירות למען קידוש החודש אינה מובנית מאליה, ומדהים לראות כיצד למרות כל מי שניסה לחבל בקידוש החודש, עם ישראל הצליח לשמור עליו ולקיים את המועדים בזמנם. תולדות עם ישראל רצופים בסיפורי מסירות ובשמירה על מצוות וערכי התורה. אם התלמידים נזכרים בסיפור הם יכולים לכתוב מהזיכרון, ואם לא אנו רוצים להזמין אותם לברר ולחפש סיפורי מסירות והשקעה למען מטרה חשובה.